

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์จะประสบความสุข ความเจริญ ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ประสบความสำเร็จในชีวิตด้วยดีนั้น นอกจากจะต้องมีความรู้ความสามารถแล้ว ยังต้องมีหลักธรรมประจำใจ เพื่อนำหลักธรรมมาเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ในทางพระพุทธศาสนามีข้อปฏิบัติหนึ่งที่ยึดทางสายกลางเป็นทฤษฎีและวิธีการที่เป็นหลักสากล ซึ่งมีความสำคัญต่อชีวิตและผู้นับถือปฏิบัติตาม เหมาะสมสำหรับบุคคลทั่วไปทุกระดับชั้น ทางสายกลางตามหลักทางพระพุทธศาสนาท่านเรียกว่า มัชฌิมาปฏิปทา^๑ หรืออริยมรรคมีองค์ ๘ ประการ ในที่นี้จะได้ศึกษาเฉพาะความสำคัญของสัมมากัมมันตะในพระพุทธศาสนาเถรวาท เกี่ยวกับการทำกรหกรรม หรือการทำงานชอบ ได้แก่การกระทำที่เว้นจากความประพฤติชั่วทางกายทุจริต ๓ อย่าง คือ ขมาสัตว์ ลักทรัพย์ ประพฤติผิดในกาม (ข้อ ๔ ในมรรค)^๒ หรือการกระทำที่ปราศจากการเบียดเบียนทำร้ายชีวิตผู้อื่น สัตว์อื่น การเบียดเบียนทรัพย์สมบัติของผู้อื่น หรือของกลางโดยเอามาใช้ส่วนตัวโดยทางไม่ชอบ และการประพฤติผิดในกาม คือ การละเมิดสิทธิในคนรักของผู้อื่นก็คือการรักษาศีลข้อ ๑ ข้อ ๒ และข้อ ๓ ในศีล ๕ นั่นเอง^๓

สังคมปัจจุบันเริ่มมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากปัญหาในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบัน พฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกมาต่อกัน ไม่ว่าจะเป็นทางด้านกายกรรม ด้านวจีกรรม หรือด้านมโนกรรมก็ตาม ล้วนเป็นมูลเหตุของปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ปัญหาหาสาเหตุให้โทษที่ส่งผลร้าย คือ ผลเสียทางร่างกายและจิตใจ ผลเสียทางสังคม และผลเสียทางเศรษฐกิจ เป็นเหตุก่อให้เกิดอันตรายต่อสังคม เช่น การปล้นทำร้ายผู้คนสุจริต ปัญหาการฆ่ากัน การข่มขืน การทำชำเรา ปัญหาการหลอกลวง ปัญหาการคอร์รัปชัน การทุจริตโดยใช้หรืออาศัยอำนาจ ตำแหน่งหน้าที่การงาน และอิทธิพลที่ตนมีอยู่ เพื่อประโยชน์แก่ตนเองและผู้อื่น เป็นต้น ทั้งนี้ล้วนแต่เกิดจากความเห็นแก่ตัว ความเอารัดเอาเปรียบกัน ขาดความเมตตากรุณาที่ดีต่อกัน ซึ่งส่วนใหญ่ล้วน

^๑ มัชฌิมาปฏิปทา หมายถึง หลักปฏิบัติตามทางสายกลางในการดับทุกข์ ที่พุทธศาสนาแนะนำให้ประพฤติปฏิบัติทั้งในชีวิตปกติ และชีวิตพรหมจรรย์ เป็นจริยศาสตร์แนวพุทธที่สอนให้มนุษย์ในสังคมอยู่ในศีลธรรม จริยธรรมอันดีงามภายใต้มรรค ๘ (สุวัฒน์ จันทระงาม, แก่นพุทธธรรม, ๒๕๒๗), หน้า ๑๗๓.)

^๒ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลศัพท์ (ชำระ-เพิ่มเติม ช่วงที่ ๑/ยุติ), มูลนิธิการศึกษาเพื่อสันติภาพ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), พิมพ์ครั้งที่ ๑๙, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์พระพุทธศาสนาของธรรมสภา, ๒๕๕๖), หน้า ๔๓๕.

^๓ แสง จันทระงาม, อริยสัจ ๔, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์บรรณาคาร, โรงพิมพ์เจริญกิจ, ๒๕๓๐), หน้า ๑๙๒.

เป็นปัญหาอันเกิดขึ้นจากการประพจน์ผิดหลักสัมมากัมมันตะ ๓ ประการคือ (๑) การกระทำผิดที่แสดงออกทางกาย หมายถึง ความประพฤติอันมิชอบทางกายโดยเบียดเบียนทั้งตนเองและผู้อื่น เช่น ฆ่าทำร้ายกัน หรือทรมาณร่างกายผู้อื่น เป็นต้น (๒) การถือเอาสิ่งของที่เจ้าของมิได้ให้ด้วยอาการลักขโมย เช่น รับสินบน ไม่ขยันประกอบสัมมาอาชีพ ไม่เคารพในกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินของผู้อื่น และ (๓) การประพจน์ผิดในกาม เช่น ผู้ชายมีชู้กับภรรยาของผู้อื่น ผู้หญิงมีชู้กับสามีของผู้อื่น เป็นต้น การประพจน์ผิดแต่เพียงข้อใดข้อหนึ่งดังกล่าวย่อมส่งผลให้ตนเองและสังคมได้รับความเดือดร้อน^๔ เป็นเหตุให้ขาดความร่มเย็นเป็นสุข โดยเฉพาะผู้นับถือพระพุทธศาสนา เรียกได้ว่าตกอยู่ในหลักของมิถกัมมันตะ ทางพระพุทธศาสนาจัดว่าเป็นวิบัติอย่างหนึ่ง คือ กัมมันตะวิบัติหรือการงานวิบัติ ในทางตรงกันข้ามเพื่อก่อให้เกิดการกระทำที่ถูกต้อง จึงต้องอาศัยหลักธรรมในการดำเนินชีวิตเพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าและมั่นคง ทางพระพุทธศาสนามีหลักธรรมสำคัญประการหนึ่งซึ่งช่วยให้ตนเองและผู้อื่นไม่เกิดความเดือดร้อนวุ่นวาย คือ หลักสัมมากัมมันตะ ได้แก่ การเว้นจากกายทุจริต ๓ อย่าง คือ เว้นจากการฆ่าสัตว์ เว้นจากการลักทรัพย์ เว้นจากการเมสุมิจฉาจารในชีวิตประจำวัน^๕ หรือดังพุทธพจน์ที่ว่า สัมมากัมมันตะเป็นอย่างไร คือเจตนาเป็นเครื่องงดเว้นจากการฆ่าสัตว์ เจตนาเป็นเหตุงดเว้นจากการถือเอาสิ่งของที่เจ้าของไม่ได้ให้ เจตนาเป็นเหตุงดเว้นจากการประพจน์ผิดในกามทั้งหลาย ภิกษุทั้งหลาย นี้เรียกว่า สัมมากัมมันตะ^๖ พูดถึงหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา ย่อมต้องการให้ทุกคนประกอบกายสุจริต วาสุจริต มโนสุจริต แต่ปัญหาดังกล่าวก็ยังปรากฏอยู่อย่างแพร่หลายในสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประพจน์ผิดทางกายทุจริต เหตุนี้การทำความเข้าใจในเรื่องสัมมากัมมันตะ หรือการกระทำที่ถูกต้อง จึงมีความสำคัญประการหนึ่ง ซึ่งจะเป็นการปูพื้นฐานด้านศีลธรรมจริยธรรมที่ถูกต้องดีงามทางสังคม การศึกษาวิจัยในเรื่องสัมมากัมมันตะทางพระพุทธศาสนาเถรวาทนั้น ไม่เพียงแต่จะเป็นหลักธรรมที่รักษากายวาจาใจของผู้ปฏิบัติเท่านั้น ยังมุ่งเพื่อที่จะเอื้อประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่อส่วนรวมเป็นสำคัญ ได้แก่การวางรากฐานทางจริยธรรมให้แก่สังคม เพื่อพัฒนาการดำเนินชีวิตให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นไปตามลำดับ และเป็นตัวขับเคลื่อนสังคมให้ดำเนินไปสู่จุดหมาย นั่นคือความสงบสุขที่จะพึงได้รับทั้งในปัจจุบันและอนาคตนั่นเอง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาข้างต้น จึงถือเป็นประเด็นสำคัญที่ผู้วิจัยมีความสนใจและต้องการศึกษาค้นคว้าสัมมากัมมันตะในพระพุทธศาสนาเถรวาท เพื่อนำผลจากการศึกษาไปวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางแก้ไขการกระทำผิดทางกายหรือมิถกัมมันตะ ให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างถูกต้อง

^๔ สิริมา ภูเขาทอง, โรงเรียนพระนารายณ์ จังหวัดลพบุรี, ๒๕๕๔.

^๕ ส.ม. (ไทย) ๕/๑/๒๕.

^๖ ที.ม. (ไทย) ๑๐/๔๐๒/๓๓๕.

และตระหนักถึงโทษ ประโยชน์ ตลอดจนการปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมในชีวิตประจำวัน เพื่อความสงบสุขของชุมชน สังคม และประเทศชาติต่อไป

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑.๒.๑ เพื่อศึกษาสัมมากรรมันตะในพระพุทธศาสนาเถรวาท
- ๑.๒.๒ เพื่อศึกษาหลักธรรมที่ส่งเสริมสัมมากรรมันตะในพระพุทธศาสนา
- ๑.๒.๓ เพื่อศึกษาความสำคัญของสัมมากรรมันตะต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน

๑.๓ ขอบเขตการวิจัย

๑.๓.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยมุ่งศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย คือ ศึกษาคำสอนเรื่องสัมมากรรมันตะในพระพุทธศาสนาเถรวาท และหลักธรรมที่ส่งเสริมสัมมากรรมันตะทางพระพุทธศาสนา ตลอดจนบทบาทความสำคัญและประโยชน์ของสัมมากรรมันตะต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน

๑.๓.๒ ขอบเขตด้านเอกสาร ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากหลักฐานข้อมูล จากเอกสารคือ เอกสารชั้นปฐมภูมิ ได้แก่ พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๐๐ พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๙ และเอกสารชั้นทุติยภูมิ ได้แก่ อรรถกถา ฎีกา หนังสือ ตำรา วิทยานิพนธ์ เป็นต้น และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนี้

๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ

- ๑.๔.๑ สัมมากรรมันตะในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาทเป็นอย่างไร
- ๑.๔.๒ หลักธรรมที่ส่งเสริมสัมมากรรมันตะในพระพุทธศาสนามีหลักธรรมใดบ้าง
- ๑.๔.๓ ความสำคัญของสัมมากรรมันตะต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบันเป็นอย่างไร

๑.๕ คำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

- ๑.๕.๑ สัมมากรรมันตะ หมายถึง การกระทำถูกต้อง
- ๑.๕.๒ หลักธรรมที่ส่งเสริม หมายถึง หลักธรรมที่นำบุคคลให้ประพฤติแต่สิ่งที่ดี

๑.๖ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่องความสำคัญของสัมมากรรมันตะในพระพุทธศาสนาเถรวาท ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑.๖.๑ พระมหาทวี ฐานวโร (อ่อนปัสสา) ได้ศึกษาเรื่อง ปาณาติบาตกับปัญหาจริยธรรม ในพุทธปรัชญา พบว่า ความผิดในการทำปาณาติบาตแยกพิจารณาได้ ๒ ลักษณะ คือ (๑) การกระทำความผิด บาปจะมากหรือน้อยย่อมขึ้นอยู่กับความโน้มเอียงของจิตที่มีเจตนาในขณะนั้นไปทางกุศล หรืออกุศล หากจิตมีเจตนาฆ่าย่อมยังอกุศลให้เกิดขึ้นโดยฝ่ายเดียวมากกว่าการโน้มเอียงไปในทางกุศล เรียกว่า อัตวิสัย คือ ฝ่ายผู้ทำเอง โดยผู้ฆ่ามีเจตนาเป็นสำคัญ และ (๒) โทษมากหรือน้อย ย่อมกำหนดได้ตามคุณค่าของชีวิตหรือขนาดของชีวิต เรียกว่า วัตถุวิสัย คือ ฝ่ายผู้ถูกกระทำ ได้แก่ ชีวิตที่ถูกฆ่า เป็นเครื่องกำหนดโทษมากหรือน้อย^๑

๑.๖.๒ จากงานวิจัยของ พระเกรียงไกร สุทฺธมโน เรื่องการศึกษาวิเคราะห์ปัญหาอันตรธานในพระพุทธศาสนาเถรวาท ได้อ้างถึง พระไพศาล วิสาโล ซึ่งกล่าวถึง ความเสื่อมของศีลธรรมเกิดขึ้นจากการกระทำของพุทธศาสนิกชนทั่วไปในสังคมไทยปัจจุบัน (ในปฏิบัติอันตรธานเรื่อง ความเสื่อมจากศีลธรรม) ว่า ประเทศไทยมีอาชญากรรมในอัตราที่สูง เมืองไทยติดอันดับหนึ่งในการลักขโมย และติดอันดับสองในการชิงทรัพย์ ทั้งหมดนี้ชี้ให้เห็นว่า ศีลธรรมของคนไทยตกต่ำลงอย่างน่าใจหาย ทั้งนี้ล้วนมีพื้นฐานมาจากปัจจัยทางสังคมและปัญหาที่เกี่ยวกับพฤติกรรมในด้านของศีลธรรม จริยธรรม ในระดับบุคคลในปัจจุบันทั้งสิ้นเป็นสาเหตุแห่งความเสื่อม^๒

๑.๖.๓ บทนำมติชน “ผู้ตรวจสอบจริยธรรม”, มติชนรายวัน. ได้อ้างถึง ศาลอาญาพิพากษาคดีที่อัยการฝ่ายคดีพิเศษฟ้องคดีผู้ตรวจการแผ่นดิน, ประธานวุฒิสภา และอดีตประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน เป็นจำเลยฐานเป็นเจ้าพนักงานปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ ทั้งยังเป็นผู้สนับสนุนเจ้าพนักงานปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบหรือโดยทุจริต ไม่มีเหตุผลอันควรที่จำเลยเห็นหลงไปว่าสามารถกระทำได้ จากคำพิพากษาคดีแสดงให้เห็นชัดเจนถึงมาตรฐานและคุณภาพของข้าราชการบ้านเมือง ซึ่งเป็นผู้ตรวจสอบมาตรฐานของศีลธรรม จริยธรรม กลับแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างจากมาตรฐานที่ต้องมีเสียเอง การทำงานรับราชการในตำแหน่งหรือสถานะดังกล่าว มีทั้งเงินเดือนและค่าตอบแทนครบถ้วนยังคิดหาช่องทางเพิ่มเติมรายรับขึ้นอีก โดยเป็นผู้ร่างระเบียบขึ้นเอง หากการละเมิดกฎหมายและการก้าวข้ามบรรทัดฐานศีลธรรมที่ข้าราชการของประชาชนต้องมี ทำได้ง่าย ๆ บ้านเมืองจะเหลือตัวอย่างอันดีอะไรไว้ให้ลูกหลาน^๓

๑.๖.๔ ลม เปลี่ยนทิศ, (หมายเหตุประเทศไทย “เปลี่ยนนักโทษให้เป็นคนดี”). ข่าวหน้า ๕ ไทยรัฐ ได้อ้างถึง นักโทษในเมืองไทย เมื่อต้องโทษแล้วไม่หลบจำ มีหน้าซ้ำกลับทำให้นักโทษ

^๑ พระมหาทวี ฐานวโร (อ่อนปัสสา), “ปาณาติบาตกับปัญหาจริยธรรมในพุทธปรัชญา”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๓๔).

^๒ พระเกรียงไกร สุทฺธมโน (ยางเครือ), “ศึกษาวิเคราะห์เรื่องปัญหาอันตรธานในพระพุทธศาสนาเถรวาท”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๓), หน้า ๕๓.

^๓ บทนำมติชน. “ผู้ตรวจสอบจริยธรรม”, มติชนรายวัน. (๒๗ กรกฎาคม ๒๕๕๕) : ๒.

เลวร้ายขึ้น ตลอดทั้งการค้ายาเสพติดเมืองไทยนักโทษประมาณสองแสนคน ถ้านักโทษเหล่านี้ครึ่งหนึ่ง เพิ่มความเลวร้ายขึ้น เมื่อพ้นโทษออกมาแล้ว นักโทษเหล่านี้มักไม่เช็ดถูและก่ออาชญากรรมที่รุนแรงยิ่งขึ้น ทำอย่างไรจะให้นักโทษเหล่านี้ที่อยู่ในเรือนจำกลับมาเป็นคนดี จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องเปลี่ยนบรรยากาศในเรือนจำ ให้มีการลงโทษเชิงสร้างสรรค์ ให้คนอยากทำดีมีโอกาสทำดีเหมือนเรือนจำในประเทศตะวันตกหลาย ๆ ประเทศที่เป็นข่าว แทนที่จะลงโทษอย่างรุนแรง กลับเปลี่ยนมาเป็นการฝึกอบรม ฝึกสอนวิชาชีพ สร้างนิสัยให้กลับมาคิดดีทำดี ทำให้การอยู่ในเรือนจำเหมือนเข้าไปอยู่ในโรงเรียนประจำ เพียงแต่ไม่มีอิสรภาพที่จะออกไปไหนมาไหนเท่านั้น

ถ้าจะให้ดีกรมราชทัณฑ์ควรจะใช้ระบบโทรทัศน์ดาวเทียม คือ นิมนต์อาจารย์ที่มีชื่อเสียงเป็นที่เคารพนับถือของคนไทยมาแสดงธรรมอบรมสั่งสอนนักโทษ แล้วถ่ายทอดส่งไปยังเรือนจำทั่วประเทศ ให้เรือนจำทุกแห่งเปิดโทรทัศน์ให้นักโทษทุกคนได้ฟังเทศน์พร้อมกัน เพื่อกล่อมเกลাজิตใจหรือกรมราชทัณฑ์จะพัฒนาให้มีการสอนให้นักโทษทำสมาธิ มีการปฏิบัติธรรมในวันเสาร์ วันอาทิตย์ และวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพื่อให้เข้าถึงธรรมะมากขึ้น เป็นการกล่อมเกลাজิตใจให้ลดละกิเลสในใจ ลดบวมุขต่าง ๆ ให้น้อยลง การคิดทำความชั่วก็จะลดน้อยหรือเบาบางลง ส่วนวันธรรมดาให้มีการสอนวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ ตามที่ต้องการ เพื่อให้มีความรู้ในวิชาชีพออกไปทำมาหาเลี้ยงชีพได้ทันที ส่วน“ห้องสมุด”ในเรือนจำถือว่ามีความสำคัญเช่นกัน ควรมีขนาดพอเหมาะพอดีในการศึกษาหาความรู้ แทนที่จะปล่อยนักโทษใช้เวลาไปกับความฟุ้งซ่าน หลายเรื่องดังกล่าวมานี้กระทำได้ดีทันที การลงโทษจำคุกก็เพื่อให้เช็ดถูกลับเป็นคนดี กรมราชทัณฑ์ควรดำเนินการตามหลักการ เปลี่ยนนักโทษให้เป็นคนดี จะต้องทำอย่างไร จากการศึกษาพบว่า นักโทษในเมืองไทยส่วนใหญ่นั้น มีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องศีลธรรมจริยธรรมน้อยเกินไป บ้างก็มีปัจจัยอื่น ๆ เข้ามามีอิทธิพลต่อพฤติกรรม จึงเป็นเหตุให้เกิดอาชญากรรมขึ้น^{๑๐}

๑.๖.๕ นิสิตา ปิติเจริญธรรม วิเคราะห์กระบวนการยุติธรรมกรณีกระทำผิดทางเพศ พบว่าการศึกษาคดีทางเพศ ณ สถานีตำรวจนครบาล ๓๔๐ ราย และติดตามศึกษาในกลุ่มเดิมต่อเนื่องเพื่อทราบผลพิจารณา ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมสังเกตการณ์สอบสวนคดีทางเพศของพนักงานสอบสวน ตลอดจนศึกษาผู้กระทำผิดทางเพศที่ถูกส่งตรวจ ณ โรงพยาบาลนิติจิตเวช ๒๒ ราย โดยใช้แบบบันทึก ๓ ฉบับ เพื่อกำหนดขอบเขตการเก็บข้อมูล การวิจัยพบว่า คดีทางเพศจำนวนมาก ไม่เข้าสู่ระบบดำเนินคดี เนื่องจากผู้เสียหายไม่ร้องทุกข์ประกอบกับตำรวจมักใกล้ชิดให้คู่กรณีประนีประนอมตกลงจ่ายค่าเสียหายมากกว่าการการดำเนินคดี ในส่วนที่ดำเนินคดีนั้น ส่วนใหญ่อัยการจะพิจารณาไม่ฟ้องคดีที่สั่งฟ้อง ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคดีทางเพศที่ทำกับเด็ก หรือในคดีที่ผู้เสียหายได้รับอันตรายสาหัสมีการใช้อาวุธข่มขู่มีผู้ร่วมกระทำมากกว่า ๑ คน และในกรณีที่ผู้เสียหายถึงแก่

^{๑๐} ลม เปลี่ยนทิศ, (หมายเหตุประเทศไทย), “เปลี่ยนนักโทษให้เป็นคนดี”, หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. (๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕) : ๕.

ความตาย ผลพิพาทคดีของศาลต่อกรณีกระทำผิดทางเพศส่วนใหญ่ศาลกำหนดโทษตามกฎหมายกำหนด และบางรายศาลพิจารณาให้เพิ่มโทษบรรเทาโทษและรอการลงโทษ ความผิดทางเพศดังกล่าวอาจจัดอยู่ในความผิดทางกฎหมายหลายประเภท เช่น ความผิดเกี่ยวกับเพศโดยตรง ความผิดเกี่ยวกับเพศร่วมกับความผิดอื่น ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง เช่น พรากผู้เยาว์เพื่อการอนาจาร ในความผิดลหุโทษ เช่น กระทำการอันควรขายหน้าต่อหน้าธารกำนัล จากการวิจัยพบว่า บุคลากรในกระบวนการยุติธรรม ยังไม่มีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาส่งผู้กระทำผิดไปรับตรวจทางจิตอย่างเป็นระบบ^{๑๑}

๑.๖.๖ พระพรหม ยกเชื้อ ได้วิเคราะห์หลักคำสอนเรื่องศีล ๕ ในทางพระพุทธศาสนา และความเกี่ยวโยงเรื่องศีลกับพฤติกรรมของผู้กระทำความผิด พร้อมทั้งแนวความคิดทางอาชญาวิทยาประกอบกับการศึกษา โดยวิธีสัมภาษณ์ผู้ต้องขัง ซึ่งส่วนใหญ่แล้วมีความผิดทางอาญาเกี่ยวกับทรัพย์สินจากการศึกษาพบว่าศีล ๕ ในพระพุทธศาสนา ได้แก่ เว้นจากการฆ่าสัตว์หรือทำร้ายชีวิต เว้นจากการลักขโมยหรือนำของ เว้นจากการประพฤติผิดในกาม เว้นจากการพูดเท็จหรือพูดหลอกลวง เว้นจากการดื่มสุราเมรัยหรือสิ่งเสพติดต่างๆ อันเป็นศีลขั้นพื้นฐานในทางพระพุทธศาสนา การละเมิดศีล ๕ จึงนับได้ว่าเป็นทั้งความผิดในแง่ของศีลธรรมและในแง่อาชญากรรม ในทัศนะของกฎหมายและอาชญาวิทยา นอกจากนั้น พระพุทธศาสนายังมีความสอดคล้องกับหลักอาชญาที่ว่า อาชญากรรมมีสาเหตุมาจากบุคลิกภาพของบุคคลและปัจจัยอื่น ๆ ภายนอก ที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการเกิดอาชญากรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ในการวิจัยภาคสนามยังพบว่า ผู้กระทำความผิดนั้น มีความรู้ ความเข้าใจ และความคำนึงในเรื่องของศีล ๕ น้อยมาก เพราะฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่า ศาสนามีความสำคัญต่อการควบคุมอาชญากรรม แต่ยังมีปัจจัยอื่นที่เข้ามามีอิทธิพลต่อการเกิดอาชญากรรม การแก้ไขปัญหาอาชญากรรมในสังคม จึงต้องอาศัยศาสนาและปัจจัยอื่นๆ ประกอบกัน^{๑๒}

๑.๖.๗ ราชครูต จันทรโชติ ศึกษาวิจัยการกระทำความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ กรณีที่กระทำต่อเด็กและผู้เยาว์ที่เร่ร่อนไม่มีบิดา มารดา ผู้ปกครอง หรือผู้ดูแล ซึ่งปราศจากผู้ใช้อำนาจปกครองจึงเป็นเหตุให้ผู้กระทำความผิดนั้นไม่มีความผิดฐานพรากผู้เยาว์ เนื่องจากว่าการกระทำดังกล่าวนี้ไม่ครบองค์ประกอบของความผิดตามกฎหมาย จึงไม่อาจคุมครองเด็กและผู้เยาว์ที่เร่ร่อนได้ จากการศึกษพบว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้บัญญัติไว้ว่า เด็กและเยาวชนซึ่งไม่มี

^{๑๑} นิธิดา ปิติเจริญธรรม, “วิเคราะห์กระบวนการยุติธรรมกรณีกระทำผิดทางเพศ”, **วิทยานิพนธ์แพทยศาสตรบัณฑิตมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘).

^{๑๒} พระพรหม ยกเชื้อ, “พุทธศาสนากับปัญหาอาชญากรรมในสังคมไทย: ศึกษาความคำนึงเรื่องศีล ๕ ของผู้กระทำความผิดในเรือนจำกลางคลองเปรม”, **วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต** (ศาสนาเปรียบเทียบ), (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๑).

ผู้ดูแล มีสิทธิได้รับการเลี้ยงดูอบรมศึกษาจากรัฐ ประกอบกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กและข้อตกลงระหว่างประเทศได้กำหนดให้รัฐภาคีต้องมีมาตรการที่เหมาะสมในการให้การคุ้มครองดูแลเด็กและเยาวชนที่ไม่มีผู้ดูแล แต่ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายใดบัญญัติรองรับถึงหน้าที่ของรัฐที่มีต่อเด็กและผู้เยาว์ จึงทำให้การบังคับใช้กฎหมายไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่ได้บัญญัติไว้ การวิจัยเรื่องนี้ได้ให้การเสนอแนะ ให้จัดตั้งองค์กรมหาชนขึ้นเพื่อส่งเสริมการคุ้มครอง ให้การศึกษาและให้ถือว่าเป็นผู้ดูแลตามกฎหมายของเด็กและผู้เยาว์ที่ไม่มีผู้ดูแล รวมทั้งการเป็นผู้เสียหายที่มีสิทธิฟ้องคดีอาญาในความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ที่กระทำต่อเด็กและผู้เยาว์ที่ไม่มีผู้ดูแลและแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ที่ว่า ให้ผู้แทนขององค์กรที่จัดตั้งขึ้นดังกล่าวมีอำนาจจัดการแทนองค์กร ซึ่งเป็นผู้เสียหายในความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ที่ไม่มีผู้ดูแล^{๑๓}

๑.๖.๘ ศิริพร ปาริยะวูธ ปัญหาการลักพาตัวเด็กในประเทศไทยได้มาเป็นปัญหาค้าเด็กข้ามชาติ กล่าวคือ เป็นการกระทำที่ร้ายแรงและเป็นภัยต่อสังคม เป็นภัยที่กระทบต่อชื่อเสียงต่อประเทศชาติและความสงบสุขของประชาชนอย่างมาก แต่รัฐไม่สามารถปราบปรามอาชญากรรมในลักษณะนี้ให้หมดไปโดยสิ้นเชิง เนื่องจากกระบวนการลักพาตัวเด็กมีการดำเนินการในลักษณะซับซ้อน มีการจัดโครงสร้างในรูปขององค์กรอาชญากรรม มีความซับซ้อนและมีเครือข่ายโยงใยทั้งในประเทศและนอกประเทศ ในกระบวนการลักพาตัวเด็กดังกล่าวจะมีผู้เกี่ยวข้องในการกระทำความผิดหลายคน จากการศึกษาพบว่า กฎหมายอาญาเป็นมาตรการกฎหมายหลักในการบังคับใช้กับการลักพาตัวเด็กไปขายต่างประเทศ ยังไม่มีบทบัญญัติที่กำหนดให้การลักพาตัวเด็กนั้นเป็นความผิดอาญาโดยตรง อีกทั้งบทบัญญัติเรื่องตัวการผู้ใช้ ผู้สนับสนุน อาจใช้บังคับแก่องค์กรอาชญากรรมไม่ได้ในบางกรณี ด้วยเหตุนี้เพื่อให้การคุ้มครองเด็กกรณีที่ถูกพาตัวไปขายต่างประเทศโดยองค์กรอาชญากรรมมีประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปราม จึงจำเป็นที่รัฐต้องดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายอาญา โดยบัญญัติให้การลักพาตัวเด็กเป็นความผิดอาญาอีกฐานหนึ่ง^{๑๔}

๑.๖.๙ สาธิต ใช้สถิตย ได้ศึกษาวิจัยแนวคิดหลักกฎหมาย และมาตรการต่าง ๆ ที่ใช้ในการคุ้มครองเด็กจากการข่มขืนกระทำชำเรา ทั้งจากบุคคลภายในครอบครัวและบุคคลภายนอก ทั้งในส่วนของการกฎหมายต่างประเทศและกฎหมายไทยว่าควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายไทยอย่างไร อีกทั้งมีวัตถุประสงค์ ที่ต้องศึกษาถึงปัญหาจากการบังคับใช้กฎหมายขององค์กรของรัฐ และระบบของศาลยุติธรรมผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า มาตรการป้องกันและคุ้มครองเด็กต่อการตกเป็น

^{๑๓} ราชศรุต จันทร์โชติ, “ความผิดฐานพรากเด็กและผู้เยาว์ : ศึกษากรณีเด็กและผู้เยาว์ที่เร่ร่อนไม่มีบิดา มารดา ผู้ปกครอง ผู้ดูแล”, *วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๕).

^{๑๔} ศิริพร ปาริยะวูธ, “การลักพาตัวเด็กกับกฎหมายอาญา”. *วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต*, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๘).

เหยื่อในความผิดฐานข่มขืนกระทำชำเรา นั้น ยังมีข้อบกพร่องอยู่มากทั้งในส่วนกฎหมายสาระบัญญัติ และวิธีบัญญัติ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จึงได้เสนอแนะดังนี้ ๑. ในส่วนประมวลกฎหมายอาญาควรได้รับการปรับปรุงแก้ไขในส่วนบทลงโทษให้มากขึ้น ๒. กรณีผู้เสียหายเป็นเด็กและเป็นเหยื่ออาชญากรรม ควรตั้งกองทุนทดแทนสาธารณะและใช้วิธียึดทรัพย์ผู้ต้องหาได้ รวมทั้งควรใช้มาตรการพิเศษในการสืบพยานเด็กในศาล ๓. ควรให้การส่งเสริมหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ปรับปรุงองค์กรตำรวจ และข้าราชการให้ทำหน้าที่เกี่ยวกับเรื่องนี้ให้ดีขึ้น ๔. หน่วยงานกระทรวงมหาดไทยควรเอาใจใส่ต่อปัญหาการข่มขืนกระทำชำเราโดยประสานงานกับภาคเอกชนให้มากขึ้น เพื่อกำหนดมาตรการคุ้มครองเด็กขึ้นมา^{๑๕}

๑.๖.๑๐ สุวัฒน์ จันทรจำนง ได้กล่าวไว้ในหนังสือ แก่นพุทธธรรม ได้อ้างถึง มรรคข้อ สัมมา กัมมัมมัตตะ หมายถึงและเน้นไปในส่วนที่เกี่ยวกับการประพฤติกีลทางกายกรรม พระพุทธศาสนา แนะนำข้อปฏิบัติให้บุคคลทั่วไปทั้งหญิงและชายอยู่ในกรอบแห่งศีล ๓ ข้อที่เกี่ยวกับการกระทำทางกาย คือ งดเว้นจากการทำชั่ว ได้แก่ การฆ่าสัตว์ตัดชีวิต การลักขโมย และการประพฤติดิพพรหมจรรย์ ผู้ประพฤติดิพพรหมจรรย์ย่อมมีอายุยืนยาวไปสู่สิ่งที่ดีกว่า ไม่เฉพาะเป้าหมายทางด้านวัตถุเท่านั้น แต่ต้องเป็นไปเพื่อการเพาะบ่มยกระดับทางด้านจิตวิญญาณอีกด้วย นอกจากนี้ สัมมา กัมมัมมัตตะยังเป็นแนวทางในการนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การประกอบสัมมา กัมมัมมัตตะจึงจำเป็นต้องมุ่งไปสู่การแก้ปัญหาด้วยความเข้าใจในเป้าหมายอันแท้จริงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ให้สอดคล้องกันไปกับการมีคุณธรรมในการดำเนินชีวิต ดังที่พระพุทธองค์ตรัสไว้ว่า “สัมมา กัมมัมมัตตะ คือ การกระทำเพื่อเสริมสร้างสวัสดิการให้กับทั้งตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อม และทางด้านจิตวิญญาณ”^{๑๖}

๑.๖.๑๑ สุพัตรา สุภาพ ได้กล่าวไว้ในหนังสือ มนุษย์กับสังคม ได้อ้างถึง ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่งของสังคมไทยในขณะนี้ ดังจะเห็นได้จากการที่ได้ก้าวร่นได้ตกเป็นทาสของยาเสพติดในรูปต่าง ๆ นับตั้งแต่กัญชา จนกระทั่งเฮโรอีน ยาม้า และมีการกระทำที่เป็นอันตรายต่อสังคม เช่น การปล้นทำร้ายผู้คนสุจริตเพื่อต้องการแย่งชิงทรัพย์สิน เงินทอง ไปบำบัดความต้องการยาเสพติดของตน หรือมีการตั้งกลุ่มมั่วสุมผู้ที่ติดยาเสพติดด้วยกัน คบคิดกันทำในสิ่งที่มีขอบก๊อความสงบสุขของสังคม^{๑๗}

^{๑๕} สาริต ฐิติต, “การป้องกันและคุ้มครองเด็กต่อการกระทำผิดฐานข่มขืน”, วิทยานิพนธ์นิติศาสตรบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๓๖).

^{๑๖} สุวัฒน์ จันทรจำนง, แก่นพุทธธรรม, (กรุงเทพมหานคร : ฝ่ายโรงพิมพ์ บริษัท ตาตาพาณิชย์ จำกัด, ๒๕๔๗), หน้า ๒๑๔-๒๑๕.

^{๑๗} คณาจารย์มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, มนุษย์กับสังคม, พิมพ์ครั้งที่ ๑, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, ๒๕๕๐), หน้า ๑๗๒.

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นี้พบว่า ความไม่รู้ความไม่เข้าใจในสัมมากรรมันตะอย่างถูกต้องนั้นย่อมก่อให้เกิดปัญหาต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมอย่างกว้างขวางทั้งในด้านศีลธรรม จริยธรรม ขาดความซื่อสัตย์สุจริต ขาดความยุติธรรมในสังคม มีอคติต่อกันและกัน เหล่านี้ล้วนมีมูลเหตุมาจากมิถนาคัมมันตะ แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของมนุษย์เกิดความวิปริตเห็นผิดจากทำนองคลองธรรม เกิดความตกต่ำและเสื่อมทรามไปจากศีลธรรมอันดีเป็นอย่างมาก มิได้ดำเนินตามหลักสัมมากรรมันตะอย่างถูกต้อง สังคมใดขาดคนที่มีคุณธรรมขาดการนำธรรมะมาใช้ในการดำเนินชีวิต สังคมนั้นย่อมเสื่อมไปในที่สุด จึงถือเป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยในการประกอบการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในการวิเคราะห์และนำเอาหลักธรรมมาใช้ เพื่อป้องกันการกระทำความผิดทางกายและที่สำคัญยังทำให้ผู้วิจัยสามารถนำมาเป็นแนวทางในการทำงานวิจัยให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นต่อไป

๑.๗ วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่องความสำคัญของสัมมากรรมันตะในพระพุทธศาสนาเถรวาท มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

๑.๗.๑ ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ คือ พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐ พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๙

๑.๗.๒ ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารชั้นทุติยภูมิ ได้แก่ วรรณคดี ฎีกา หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

๑.๗.๓ วิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากชั้นปฐมภูมิ และชั้นทุติยภูมิ

๑.๗.๔ สรุปผลการวิจัย

๑.๗.๕ เสนอผลการวิจัยโดยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

๑.๘ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๘.๑ ทำให้ทราบถึงความหมายลักษณะและเป้าหมายของสัมมากรรมันตะในพระพุทธศาสนาเถรวาท

๑.๘.๒ ทำให้ทราบถึงหลักธรรมที่เป็นปัจจัยส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักสัมมากรรมันตะ

๑.๘.๓ ทำให้ทราบถึงความสำคัญและประโยชน์ของสัมมากรรมันตะต่อการดำเนินชีวิตในปัจจุบัน